

Bron: Jaarboek van de Koninklijke Marine 1996

Hr.Ms. Zuiderkruis

commandant: ktz P.J.H.M. Spruijt,

Na het winterverlof vertrok Hr.Ms. Zuiderkruis op 22 januari uit Den Helder voor een oefen- en opwerkreis met het Fregattensquadron. De reis duurde twee weken en werd onderbroken door een lang weekend in Kopenhagen

Na terugkeer op 2 februari in de bijna dichtgevroren haven van Den Helder volgde een onderhoudsperiode van vier weken. Schip en bemanning werden voorbereid op een oefenperiode in de Adriatische Zee.

Het schip vertrok op 4 maart om deel te nemen aan de operaties Sharp Guard. en Decisive Enhancement. De Zuiderkruis heeft in die periode alle NAVO- en WEU-eenheden, die embargo-operaties uitvoerden in de Adriatische Zee, van brandstof voorzien. Regelmatig moest de Zuiderkruis zelf worden "opgetopt" bij de brandstofdepots in Souda Bay op Kreta, Augusta Bay op Sicilië of uit één van de Amerikaanse tankers zoals bijvoorbeeld de Amerikaanse Leroy Grumman. Het schip heeft in de nacht van 25 april veertien Srilankaanse 'opvarenden' van een zeer klein vlot aan boord genomen en de volgende dag in Ban afgezet. Op 18 mei nam de Zuiderkruis met een sailpast afscheid van de schepen van de Standing Naval Force Atlantic en een dag later passeerde het Gibraltar. De volgende dag werd een korte Passex uitgevoerd met het Nederlandse eskader dat voor de Portugese kust opereerde, en een bevoorradingsoperatie met Hr.Ms. Amsterdam. Hierna werd de opmars richting Den Helder vervolgd. Op 24 mei meerde de Zuiderkruis af in Den Helder.

Na het zomerverlof en de Nationale Vlootdagen vertrok de Zuiderkruis, als deelnemer van de derde eskaderreis, op 24 augustus vanuit Den Helder. In het Schotse Crombie werden voor deze reis twee Sea King-helikopters van het Engelse Squadron 819 gedebarkeerd. Tijdens de opmars naar het Skagerrak vond in (le nacht van 27 augustus een explosie plaats in de batterijruimte nabij de hangaar. Er vielen geen slachtoffers, wel was er materiële schade. Deze werd provisorisch hersteld, waarna de NAVO-oefening Northern Light/Bright Horizon normaal doorgang kon vinden. Na de twee Sea-Kings op 13 september weer in Crombie te hebben gedebarkeerd, nam het schip van 16 tot 19 september deel aan de nationale luchtverdedigingsoefening Falcon Nut. Op 20 september was de Zuiderkruis weer terug in Den Helder.

Uittreksel uit het jaarverslag van de staf Eskader

Eskaderreis 3/96 (24 augustus - 21 september)

commandant: cdr P.C. Kok

Deelnemende eenheden:

Hr.Ms. Tromp (een Lynx vluchteenheid)
Hr.Ms. Abraham van der Hulst
Hr.Ms. Tjerk Hiddes
Hr.Ms. Zuiderkruis (2 Britse Sea King helikopters van 819 squadron)
Hr.Ms. Witte de With (van 16 tot 20 september)
BNS Wielingen (van 30 augustus tot 21 september)
Hr.Ms. Bruinvis (van 26 tot 30 augustus)
Hr.Ms. Mercur (van 27 tot 30 augustus)
Twee P3C Orions

Gedurende deze reis nam het eskader onder meer samen met Deense en Duitse vliegtuigen deel aan de oefening Northern Light/Bright Horizon van 2 tot 12 september en de oefening Falcon Nut van 16 tot 20 september. Als eerste vertrok Hr.Ms. Zuiderkruis op 24 augustus. Het schip embarkeerde in Rosyth twee Sea King-helikopters en een detachement van het 819 Squadron van de Engelse marine. Hr.Ms. Tromp, Abraham van der Hulst en Tjerk Hiddes vertrokken twee dagen later en voeren een route naar Kopenhagen. Toen de Zuiderkruis nog maar net uit Rosyth was vertrokken, vond er een ontploffing plaats in de hangar. De twee Sea Kings waren dusdanig beschadigd dat ze voor de rest van de reis niet meer konden worden ingezet. Er was ook schade aan de deur van de hangar. De Zuiderkruis sloot zich op 27 augustus aan bij de andere schepen. De oefeningen bestonden voornamelijk uit luchtverdedigings- en zeemanschappelijke oefeningen.

Van 27 tot 29 augustus werd een torpedo-lanceeroefening uitgevoerd. De week werd afgesloten met een bezoek aan Kopenhagen. Op 2 september werd ontmeerd om deel te gaan nemen aan de oefening Northern Light/Bright Horizon. Het eskader was ingedeeld in taakgroep Emerald die onder leiding stond van de Spaanse eskadercommandant. De eerste vijf dagen werd een opwerkperiode uitgevoerd ter voorbereiding op de tactische fase. Het eskader was hiervoor aangevuld met HMS Westminster, HDMS Niels Juel, de Deense onderzeeboten Springern en Tumleren en de Duitse U13. Voor deze gelegenheid was de staf uitgebreid met een Submarine Advisory Team.

Tijdens de tactische fase moest het eskader embargo-operaties uitvoeren in het Skagerrak. De oppervlakte- en luchtdreiging, die gevormd werd door de HMS Invincible, negen FPB's en een veelheid aan vliegtuigen, zorgde voor een grote hoeveelheid aan interacties. De onderzeebootdreiging, bestaande uit twee onderzeeboten in het Skagerrak, leverde echter maar twee interacties op. Dit werd gecompenseerd door de drie onderzeeboten die onder direct commando van het eskader stonden. De logistieke ondersteuning werd geleverd door de Multi National Logistic Commander, gesitueerd in het marinehoofdkwartier in Den Helder. Voor het invliegen van aanvullende reserveonderdelen werd een civiele helikopter ingezet.

Na een laatste aanval op HMS Invincible gingen de schepen naar afzonderlijke bestemmingen. De Tromp ging naar Stavanger, de Tjerk Hiddes naar Bergen voor het uitvoeren van geluidsmetingen, en de Zuiderkruis naar

Rosyth voor het debarkeren van de Sea Kings. De Abraham van der Hulst en de Wielingen gingen voor beproevingen van de apparatuur voor de elektronische oorlogsvoering (EW-beproevingen) naar Leith. Op 15 september ging de Tromp weer en route om deel te gaan nemen aan de oefening Falcon Nut. De volgende dag maakte het schip rendez-vous met het Spaanse fregat Cataluña voor het uitvoeren van een luchtverdedigingsoefening en het beoefenen van de NAVO-gevechtsregels voor oorlogssituaties.

Twee dagen later kwamen de Witte de With, Tjerk Hiddes en Zuiderkruis het eskader versterken tijdens de oefening Falcon Nut. In deze week voer op alle eenheden een NBCD-team mee om diverse oefeningen te begeleiden. De reis werd op 20 september afgesloten met een formatie-ankeren op de rede van Den Helder. Daarna liepen de eenheden individueel de haven binnen.

Na een onderhoudsperiode van drie weken begon de vierde eskaderreis. Na een intensieve oefenperiode in het Skagerrak met het Duitse eskader werd vervolgens deelgenomen aan de derde Joint Maritime Course van dit jaar. De oefening vond plaats in de Schotse wateren.

In september vond een grootscheepse medische evacuatie-oefening plaats voor de kust van Petten. Hieraan namen naast de Zuiderkruis ook Hr.Ms. Jan van Brakel, het Kustwachtcentrum en diverse andere hulpverlenende instanties aan deel. Die avond liep het schip Den Helder binnen en ving een onderhoudsperiode en het winterverlof aan.

Uittreksel uit het jaarverslag van de staf Eskader

Eskaderreis 4/96 (14 september - 13 november)

.....Hr.Ms. Zuiderkruis heeft de eerste twee weken op non-interference basis geparticipeerd in de oefening Bright Future en gefungeerd als Shipping Control Point. Voor deze oefening had het schip vier KMR-officieren aan boord.....

Dit jaar legde de Zuiderkruis 31.105 Nautical Miles (57.731 km) af. Het voerde 27 Bevoorrading-op-zee (BOZ) operaties uit. Hierbij werd 26.565 cum (22.049 ton) brandstof afgegeven aan eenheden van veertien verschillende nationaliteiten.

Havenbezoeken:

Land	Plaats	Van	Tot
Denemarken	Kopenhagen	26 januari 1996	29 januari 1996
Spanje	Malaga	11 maart 1996	14 maart 1996
Italië	Napels	17 maart 1996	20 maart 1996
Griekenland	Kerkira (Corfu)	28 maart 1996	1 april 1996
Griekenland	Souda Bay	6 april 1996	9 april 1996
Italië	Triest	18 april 1996	22 april 1996
Griekenland	Souda Bay	28 april 1996	1 mei 1996
Italië	Brindisi	7 mei 1996	10 mei 1996
Italië	Augusta Bay	14 mei 1996	15 mei 1996
Schotland	Rosyth	25 augustus 1996	26 augustus 1996
Denemarken	Kopenhagen	30 augustus 1996	2 september 1996
Schotland	Crombie	12 september 1996	15 september 1996
Schotland	Faslane	25 oktober 1996	28 oktober 1996
Schotland	Rosyth	8 november 1996	12 november 1996